

Slovenska
filharmonija

**Sezona
2025|26**

Ljubezenski ples

PVC 3

Pretežno
vokalni
cikel

PVC 3

Pretežno
vokalni
cikel

7. december 2025 ob 19.30

Predkoncertni pogovor ob 18.30

Slovenska filharmonija, Dvorana Marjana Kozine

Ljubezenski ples

Zbor Slovenske filharmonije

Holger Speck

dirigent

Gioele Andreolli

klavir

Alina Kolomiets

klavir

Jerica Bukovec

priprava zbora

ARS

Odloženi prenos koncerta ob 22.05
na programu Ars – 3. programu Radia Slovenija.

Johannes Brahms (1883–1897)

Wechsel lied zum Tanze

Izmenjujoča se pesem za ob plesu, op. 31

Neue Liebeslieder

Nove ljubezenske pesmi, op. 65

- I. Verzicht', o Herz, auf Rettung
O srce, opusti misel na rešitev
- II. Finstere Schatten der Nacht
Temne sence noči
- III. An jeder Hand die Finger
Na vsaki roki prste

Anja Avbelj sopran

- IV. Ihr schwarzen Augen
Vaše črne oči

Martin Kozjek bariton

- V. Wahre, wahre deinen Sohn
Varuj, varuj svojega sina

Ana Potočnik alt

- VI. Rosen steckt mir an die Mutter
Rože mi je prinesla mati

Urška Šemrov sopran

- VII. Vom Gebirge Well' auf Well'
S planinskih vrhov val za valom

- VIII. Weiche Gräser im Revier
Mehke trave v zavetju

- IX. Nagen am Herzen fühl ich
Na golem srcu čutim

Andreja Zlatnar sopran

- X. Ich kose süß mit der un der
Sladko se poljubljam s tisto in ono

Rok Ferencak tenor

- XI. Alles, alles in den Wind
Vse, vse kot v veter

Ernestina Jošt sopran

XII. Schwarzer Wald, dein Schatten
Črni gozd, tvoja senca

XIII. Nein, Geliebter, setze dich
Ne, ljubljeni, ne prihajaj

Ernestina Jošt *sopran*

Ana Potočnik *alt*

XIV. Flammenaude, dunkles Haar
Oči kot plameni, temni lasje

XV. Zum Schluss: Nun, ihr Musen, genug!
Za zaključek: Zdaj, ve muze, dovolj!

Federica Lo Pinto (1997)

MovEmentO*

Katarina Lenarčič, Urška Šemrov *sopran*

Urška Bernik, Federica Lo Pinto,
Barbara Potočnik, Ana Potočnik *alt*

Rok Ferencak, Robert Kožar,
Krištof Strnad *tenor*

Žiga Berložnik, Miha Bole, Martin Kozjek,
Tadej Osvald, Rok Rakar, Tomaž Štular *bas*

Edward Elgar (1857–1934)

From the Bavarian Highlands

Z bavorskih planin, op. 27

I. The Dance (Sonnenbichl) | *Ples*

II. False Love (Wamberg) | *Nezvesta ljubezen*

III. Lullaby (In Hammersbach) | *Uspavanka*

IV. Aspiration (Bei Sankt Anton) | *Želja*

V. On the Alm (Hoch Alp) | *Na planini*

VI. The Marksman (Bei Murnau) | *Strelci*

* Novo delo

Zborovsko glasbo v prerezu njene zgodovine povezujemo predvsem s sakralnim okoljem, kjer je vedno predstavljala osnovno vez z božjim, in čeprav njena vloga že dolgo ni več izključno liturgična, so se duhovna besedila ohranila kot stalnica v zborovskem repertoarju. Tokratni program pa prinaša povsem posvetno zvočno izkušnjo. Človeški glas bo s klavirsko spremljavo oživil romantična besedila v plesnem utripu in družbenokritično noviteto sodobne avtorice.

Nemški skladatelj **Johannes Brahms** velja za naslednika mnogih velikih imen klasične glasbe. S svojimi večjimi komornimi in orkestrskimi deli je nasledil Beethovna in Schuberta, z deli za klavir in glas je stopil po poti Schuberta in Schumanna, z zborovskimi deli pa se zgledoval po renesančnih in baročnih mojstrih polifonije. Tako kot obema drugima skladateljema nocojšnjega sporeda, je tudi Brahmsu vrata v glasbeni svet prvi odprl oče. Johann Jakob je znal igrati več inštrumentov, nastopal je v hamburških plesnih dvoranah in gostilnah, kasneje pa tudi v vojski in Hamburški filharmoniji. Brahmsovi sicer niso živeli razkošno, vendar sta oba sinova obiskovala dobre zasebne šole, pouk klavirja in glasbene teorije pa je Johannes lahko brezplačno obiskoval pri uglednem učitelju. Mladi Brahms je bil tudi vnet bralec, ki se je navduševal nad poezijo, prozo, dramatiko, zgodovino, umetnostjo, filozofijo, religijo in potopisi. Leta 1853 je spoznal zakonca Schumann, s katerima je ohranil stik vse življenje, njihovo prijateljstvo pa je vplivalo na Brahmsovo glasbeno, poklicno in zasebno življenje. Pogosto je potoval na Dunaj, kjer je bil dobro sprejet v osrednjih glasbenih krogih. Kasneje se je tja tudi preselil in tam ostal do smrti. Njegova slava se je iz kontinentalne Evrope razširila v Anglijo in Združene države Amerike, cenjen pa ni bil le kot skladatelj, temveč tudi kot

virtuozni koncertni pianist in dirigent, čeprav je ponudbe za dirigentska mesta večkrat zavrnil, da bi se lahko v celoti posvetil komponiranju.

Večino njegovega opusa sicer tvorijo vokalna dela, a najbolj znane in podrobno proučene so skladbe za orkester – simfonije, solistični koncerti, uverture, serenade. Med njegovimi deli ostaja en žanr pogosto spregledan. V letih od 1852 do 1891 je napisal 25 pevskih duetov in 17 kvartetov s klavirsko spremljavo, od katerih so širšemu občinstvu znane le *Ljubezenske pesmi, op. 52* in nekoliko manj znana cikla *Nove ljubezenske pesmi, op. 65* ter *Ciganske pesmi, op. 103 in op. 112/3–6*. Dela izhajajo iz dolge tradicije domačega amaterskega muziciranja in časa, ko je bil klavir središče mnogih meščanskih domov. Nemški izraz *Hausmusik* je označeval glasbo za manjše število izvajalcev, zasnovano dovolj preprosto, da so jo lahko izvajali tudi ljubitelji.

Prva iz trojice njegovih najzgodnejših kvartetov (op. 31 iz leta 1863) je ***Izmenjujoča se pesem za ob plesu***. Goethejevo besedilo, v katerem ljubezen primerja s plesom, je predstavljalo popolno izhodišče za vzpostavitev pevskega dialoga, kar je bila tehnika, ki jo je Brahms zelo rad uporabljal v svojih duetih in kvartetih. V vlogo ravnodušnega para je postavil altovski in basovski glas, ki v molovski tonaliteti okorno vodita vokalne linije, kjer en glas vstopa po drugem, vendar ne v dosledni imitaciji. Kontrast njunemu stiliziranemu menuetu predstavlja ljubeči par soprana in tenorja. Ta poje v duru, v hkratnih in tekočih melodičnih linijah, mehkejša in bolj vezana pa postane tudi klavirska spremljava. Sčasoma se ravnodušni par približa ljubečemu. Sprejme njuno tonaliteto in prej zamaknjena glasova začneta peti hkrati. Ko se vsi štirje glasovi naposled srečajo v skupni kodi, tudi klavirska spremljava poveže elemente obeh parov.

Cikel **Nove ljubezenske pesmi** je izšel leta 1875, približno desetletje po izjemnem uspehu *Ljubezenskih pesmi*. Prav slednje so v veliki meri razširile Brahmsovo prepoznavnost med kupci glasbe in predstavljale pomemben vir njegovega finančnega bogastva. V obeh ciklih je uglasbil besedila nemškega pesnika Georga Friedricha Daumerja, ki je bil Brahmsu očitno zelo pri srcu, saj je v glasbo skupno odel več kot 50 njegovih pesmi. Pesmarica *Polydora: ein weltpoetisches Liederbuch* je zbirka prevodov in izvirnih del v slogu ljudske poezije. Ker je Daumer prosto izbiral gradivo, je pogosto težko ločiti, kaj je njegovo izvirno delo in katere pesmi so avtentično ljudske. Medtem ko so besedila v Brahmsovem prvem ciklu izvirala iz ruskih in poljskih pesmi, *Nove ljubezenske pesmi* širijo nabor z besedili turškega, perzijskega, latvijskega, litovskega, sicilijanskega, srbskega in malezijskega izvora. Izjema je le zadnja pesem, ki je besedilo črpala iz Goethejeve elegije *Alexis und Dora*. Cikel je napisan za štiri pevske glasove ob štiriročni klavirski spremljavi in ima simetrično strukturo. Štirinajst valčkov je Brahms razdelil v dve skupini po sedem, pri čemer vsako uokvirjata valčka za štiri glasove, vmes pa se poleg točk za celo zasedbo zvrsti tudi sedem solističnih točk in duet. Cikel *Novih ljubezenskih pesmi* odpira temačnejši in intenzivnejši svet čustev kot njegov predhodnik. Pesmi se dotikajo občutkov strahu, ljubosumja, zavrnitve, poželenja in obupa ter pripovedujejo o ladijskih razbitinah na oceanu ljubezni, ljubezenski nezvestobi in vabljivih črnih očeh, ki uročijo in pogubijo. Brahms je slog valčkov prilagodil razpoloženju posamezne pesmi in skrbno vodil razmerja med tonalitetami, da si valčki sledijo v smiselnem zaporedju.

Prvi valček odpira cikel z udarnim začetkom in slika razburkan ocean ljubezni. Drugi je nekoliko bolj umirjen, sicer pa je v tonaliteti,

harmonskih postopih in vsebinski tematiki soroden prvemu. Tretji valček je solistični, kjer je sopran pretežno podvojen v klavirju in je vsebinsko bolj introspektiven. Podobno kot prvi in drugi sta povezana tudi četrti in peti valček. Oba sta pisana za en glas v isti molovski tonaliteti in si delita motiv črnih oči. Sopranski šesti se vrača v melanholijo, sedmi pa z večjo formo, polno zasedbo in ponovljenimi glasbenimi elementi uvodnega valčka zaokroža prvi del. Drugi del se s pastoralnim značajem začne kontrastno prejšnjemu, v devetem valčku pa sopran ponovno izpostavlja boleče hrepenenje. Izrazito sorodna sta si deseti in enajsti valček, saj v obeh prepoznamo isti harmonski postop, poudarjene zmanjšane septakorde in rabo hemiol. Sledi strasten dvanajsti za celotno zasedbo, trinajsti pa izstopa, saj je edini napisan za duet. Skladatelj mu je nekoč dodal tudi zanimiv komentar: Od vseh pesmi le ta zahteva, da leva roka prvega pianista na klaviaturi igra nižje kot desna roka drugega, zato morata pianista sedeti blizu drug drugega – kar je v popolnem nasprotju z besedilom, ki pravi »Ne, ljubljeni, ne prihajaj tako blizu!«. Zadnji valček se vrne v izhodiščno tonaliteto in živahen karakter prvega stavka ter s tem zaokroži drugo skupino. Epilog je passacaglia, ki iz tričetrtskega preide v devetčetrtski taktovski način, a ohranja utrip valčka. Glasbeni stavek je še bolj kot v prejšnjih valčkih osredotočen na kontrapunkt in na vrhuncu povsem utiša klavirsko spremljavo. Brahms je zaključek oblikoval kot priprošnjo muzam, naj kljub neozdravljivim ranam ljubezni prinašajo uteho ter tako simbolično pomiril razrvana čustva.

Po Brahmsovi romantični introspekciji nas k refleksiji o današnjem času vabi noviteta **Federice Lo Pinto**. Njena umetnost nas postavlja pred ogledalo sodobnega sveta, v katerem skoraj vsak trenutek kliče po pozornem in kritičnem pogledu na družbo, oblast in človekovo svobodo.

V Trstu rojena Federica Lo Pinto, sicer Italijanka s sicilijanskimi, kalabrijskimi in francoskimi koreninami, je že od otroštva tesno povezana tudi s slovenskim okoljem. Obiskovala je slovensko osnovno šolo v Miljah in Glasbeno šolo Koper. Maturirala je na Umetniški gimnaziji Koper, kjer se je pod mentorstvom Erike Udovič Kovačič posvečala igranju harmonike, na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani pa je diplomirala iz kompozicije in glasbene teorije pod mentorstvom Uroša Rojka. Učila se je tudi solopetja in na njeni profesionalni poti je danes prav glas njen glavni inštrument. Dejavna je v različnih zborih in vokalnih skupinah, s katerimi se redno udeležuje državnih in mednarodnih tekmovanj. Je članica Komornega zbora Vikra, Vokalne skupine Gallina, Zbora Slovenske filharmonije in drugih zasedb. Ne pritegne pa je le klasično zborovsko petje, temveč tudi drugi glasbeni slogi, ki jih je raziskovala v okviru festivala Wunderkammer Trieste in projektih zasedb Slovenski baročni orkester, Laibach, Albano & Romina tribute band ter ansambla za zgodnjo glasbo Audite!. Lo Pinto je tudi članica umetniškega odbora Zveze pevskih društev pokrajine Trst in je v preteklosti vodila otroški pevski zbor Vesela pomlad ter vokalno skupino Vocal Drops. V zadnjem času posebno pozornost namenja vokalni improvizaciji in preizkušanju razširjenih vokalnih tehnik, njen poglobljen odnos do človeškega glasu pa se odraža tudi v njenem skladateljskem opusu, ki bogati koncertne programe v Sloveniji in tujini.

Njene odmevnejše zborovske skladbe so *Skrinja*, za katero je leta 2019 prejela drugo nagrado na skladateljskem natečaju MePZ Obala Koper, *Oh, come to me in dreams*, prvonagrajena na mednarodnem natečaju Aegis Carminis 2023, in *Soleil*, s katero se je predstavila v lanski abonmajski sezoni PVC. Ustvarja pa tudi instrumentalna (*L'Aodilà* za godalni kvartet,

Confusione za simfonični orkester, koncert za tolkala in orkester *Il sapore della dignità* ter *Miniaturas* za solo harmoniko) in vokalno-instrumentalna dela (*Il Richiamo* za ženski zbor in komorno zasedbo, *Rešitev?* za komorno skupino in štiri soprane solo). Njena mini opera *Uspavanka v sobi brez oken* je doživela izvedbe v Budimpešti, Brnu in Ljubljani, enodejanko *Zorino leto 1991*, ki je nastala v sodelovanju z italijanskim skladateljem Enzom Di Stefanom in albanskim skladateljem Erlijem Lilo, pa so predstavili v Kopru, Italiji in Albaniji.

Skladateljica o svojem novem delu zapiše:
»**MovEmentO** prepleta besedo in zvok, da bi spodbudil razmislek o oblasti, neenakosti, svobodi in ljubezni. Besedila iz različnih obdobij – Swift, Shelley, Shakespeare – se srečajo v enotnem dihu, ki presega stoletja in se dotika našega časa. Jonathan Swift s svojo neusmiljeno satiro razkriva brezbržnost do najranljivejših in družbo, ki ljudi spreminja v blago. William Shakespeare pokaže, kako lahko že drobec oblasti iznakazi človeka in mu zamegli pogled na pravičnost. Oba nas opozarjata, da oblast brez vesti neizogibno vodi v krivico in zatiranje. Percy Bysshe Shelley v *Maski anarhije* poziva k skupnemu upor:

*„Vstanite kot levi po spancu ...
Mnogi ste – malo jih je.“*

Njegove besede preoblikujejo protest v upanje in nas spominjajo, da je svoboda dobrina vseh, ki jo je mogoče doseči le skupaj. V času, ko je nastajala ta skladba, Globalna flotilja Sumud za Gazo – z ladjami in prostovoljci iz številnih držav, pripravljenimi tudi umreti, da bi dali znamenje spremenbe, znamenje gibanja – postaja živ simbol solidarnosti, ki presega meje zatiranja. Tako se povezuje tudi z imenom skladbe: *MovEmentO*. Tako kot tango v svojih začetkih, ki so ga včasih plesali tudi moški z moškimi, gib dveh teles, ki se iščeta,

postane metafora sprejemanja in medsebojnega priznanja. *MovEmentO* je povabilo, naj težo oblasti preoblikujemo v skupnost, v sanje o miru.«

Močna čustva in aktualna družbena vprašanja so vtkana v partituro, ki poslušalca predrami že z groteskno uvodno naracijo odlomka iz Swiftove satire. Vsa izbrana besedila je skladateljica pozorno ozvočila in se pri tem posebej posvetila raznovrstnim vokalnim tehnikam. Slišali bomo vse od angelskega joka in oponašanja opic do iskanja mikrotonalnosti, posebnih učinkov spremenljive resonance in tehnike petja s slamico. Kot pevka zbora, ki dobro pozna glasovne zmožnosti svojih sopevcev, je skladateljica solistične odlomke napisala za točno določene izvajalce, s čimer je trenutna različica kompozicije ustvarjena posebej za nocojšnjo izvajalsko zasedbo.

V romantično idilo se vračamo z glasbo skladatelja, ki mu je Johannes Brahms predstavljal velik vzor. **Edward Elgar** je obvladal skladateljstvo za širok spekter izvajalcev in poslušalcev – od najkompleksnejših simfoničnih oblik do lahkotnih in preprostih glasbenih del. Njegov romantični glasbeni jezik sta zaznamovali inventivnost in eleganca, hkrati pa je ostajal zvest nemškim harmonskim in oblikovnim tradicijam 19. stoletja. Prav to spretno prepletanje lastne kreativnosti s tradicionalnim mu je zagotovilo mednarodni ugled, a kljub širokemu priznanju se je Elgar vse življenje boril z občutkom izključenosti. V glasbenih krogih, kjer so prevladovali akademiki, je bil samouk; v protestantski Britaniji je bil rimokatolik; v razredno zaznamovani viktorijanski in edvardijanski družbi pa so ga težile skromne razmere, v katerih je odraščal.

Rodil se je v obrtniško družino v Worcestershiru na britanskem podeželju. Njegov oče William

Henry je bil v lokalnem okolju znan kot organist, violinist in pianist, družino pa je preživel z vodenjem glasbene trgovine in uglaševanjem klavirjev. Umetnosti je bila naklonjena tudi mama Ann in oba sta svojo ljubezen do lepega prenašala na vseh sedem otrok. Čeprav družina ni imela denarja za formalno glasbeno izobraževanje, so se otroci o glasbi učili doma in Edward, četrti po vrsti, je kmalu pokazal poseben talent. Občasno so mu zagotovili učne ure violine pri lokalnem učitelju, sicer pa je večino svojega glasbenega znanja nabiral kot zagnan samouk. Pri petnajstih letih je končal šolo in se za kratek čas zaposlil v pravni pisarni, toda želja po glasbi je bila močnejša. Začel se je celo učiti nemško, da bi lahko študiral na konservatoriju v Leipzigu, a mu zaradi gmotnih omejitev ni preostalo drugega, kot da svoje znanje pogloblja sam, zato je dolge ure preživel ob glasbeni literaturi iz očetove prodajalne. Ne le teoretično podkovan, v domačem okolju se je mladi Elgar uveljavil tudi kot spreten violinist, fagotist, vodja ansamblov in cerkveni organist. V Worcestru je bilo glasbeno življenje živahnije kot v primerljivih angleških mestih, saj je mesto vsake tri leta gostilo festival Three Choirs. Tam je Elgar igral v violinski sekciji orkestra, med drugim tudi pod Dvořákovovo taktirko, kadarkoli se je ponudila priložnost, pa je rad tudi odpotoval na celino, kjer se je navduševal nad izvedbami del Schumanna, Brahmsa, Rubinsteina, Wagnerja in drugih. Kazal je zanimanje za kompozicijo in napisal veliko priredb, a vendar je njegov razvoj potekal počasi, njegovo ime pa je dolgo ostajalo neznano zunaj Worcestra.

Zdelo se je že, da bo njegova kariera ostala ujeta v okvirih provincialnega glasbenega življenja, tedaj pa je spoznal svojo bodočo ženo Caroline Alice Roberts. Ta je kot hči generala izhajala iz boljše situirane družine in čeprav je bila zaradi poroke s

katolikom razdedinjena, je ostala odločena, da bo moža vztrajno predstavljala v krogih višjega sloja. Njen trud se je v devetdesetih letih obrestoval. Sprva je Elgar še skladateljaval za festivale, njegova želja po velikem preboju pa se je končno uresničila leta 1899, ko je zložil *Variacije Enigma*. Delo ga je postavilo na mednarodni glasbeni zemljevid in mu odprlo vrata do pomembnih naročil in izvedb. V tem obdobju je komponiral v vseh ključnih žanrih romantike: ustvaril je oratorije, koncertno uverturo, dve simfoniji, koncert za violino in koncert za violončelo ter simfonično pesnitev, od velikih žanrov pa je ostala nedokončana le opera. Njegov slog, ki je pritegnil široko občinstvo, je združil romantično liričnost, strukturno jasnost in bogato orkestracijo, obenem pa ohranil tipični angleški izraz. Uveljavil se je tudi kot dirigent, krajši čas je predaval na Univerzi v Birminghamu in prejel številna priznanja, med drugim viteški naziv in red za zasluge. Njegovo ustvarjalnost je zaznamovala ženina smrt leta 1920, po kateri je le redko komponiral, več časa pa je namenil dirigiranju. Bil je med prvimi skladatelji, ki so prepoznali pomen gramofonskih snemanj, in je v tem času posnel veliko svojih del.

V letih, preden je zaslovel z *Variacijami*, je Elgar poletja rad preživel na bavarskem podežlju. Počitniško destinacijo sta z ženo odkrila leta 1892 na poti iz Bayreutha, kjer sta obiskala več produkcij Wagnerjevih oper. V pismu prijatelju je Elgar opisal svoje navdušenje nad okoljem, kjer »ni protestantov, moške nosijo rožne vence, pri maši ob povzdigovanju zvonijo zvonovi, mimoidoči iz spoštovanja snamejo klobuke in se prekrižajo, ob cestah pa stojijo križi in kapelice blažene Device«. Elgarjeva sta številne večere preživela v lokalnih gostilnah, kjer sta ob pijači spremljala ljudske plese iz okoliških krajev, podnevi pa sta se sprehajala in občudovala alpsko pokrajino.

Sproščena alpska atmosfera Garmischa in nemško-avstrijska glasbena kultura sta prebudila njuno ustvarjalnost. Alice je pisala poezijo v slogu bavarskih ljudskih pesmi, moža pa je spodbudila h komponiranju krajših skladb, saj je opazila, da je bil takrat znan predvsem po svojih delih za pevske zasedbe, ki so se bolje prodajale. Tako se je Edward po vrnitvi z dopusta leta 1894 lotil uglasbitve šestih pesmi. Vsaki od njih je dodal naslov, ki označuje krajevno ime iz regije in nima očitne tematske povezave z besedilom pesmi, razumemo pa jih lahko kot kratke razglednice iz krajev, ki sta jih obiskala. Cikel **Z bavarskih planin** je posvečen Henryju in Sarah Slingsby Bethell, lastnikoma gostišča, kjer sta bivala Elgarjeva. Dokončan je bil aprila 1895 in leto kasneje ga je skladatelj sam dirigiral na premieri na Worcesterskem festivalu.

Elgar je pesmi sprva uglasbil s klavirsko spremljavo, naslednje leto pa je dodal še orkester. Tri pesmi, *Ples*, *Uspavanka* in *Strelci*, je kasneje priredil izključno za orkester in jih leta 1907 izdal kot *Tri bavarske plese*. Te različice morda kažejo na skladateljevo željo po maksimalnem finančnem izkoristku, a čeprav gre za lahkotnejšo, manj zahtevno plat Elgarjevega ustvarjanja, brez izrazite notranje strukture ali kompleksnega razvoja, so preproste melodije prepričljive, splošno razpoloženje pa je polno topline in živahnosti.

Cikel odpira razglednica kraja Sonnenbichl in se nanaša na Schnadahüpfler, ljudski ples, namenjen za čas žetve. Običajno je šlo za spontano štirivrstično pesmico z elementi jodlanja, ki jih je Elgar stiliziral v terčnem melodičnem motivu. *Nezvesta ljubezen* je razglednica iz Wamberga. Pesem je zgrajena v variirani kitični obliki, v kateri po štirih kiticah nastopi odpev s ponovitvijo, peta kitica pa zaključi speven glasbeni tok. Vse kitice temeljijo na enakem, rahlo spreminjajočem se melodičnem materialu, vendar prvi del zveni

v umirjenem, pastoralnem vzdušju, medtem ko drugi del vnese pridih dramatičnosti v slikanju nesrečnega odkritja nezvestobe v mladi ljubezni. *Uspavanka* iz Hammersbacha poje o mladi materi, ki iz daljave sliši plesne melodije, a se jim upira, da bi nežno uspavala svojega otroka. Uvede in sklene jo enoglasna altovska melodija z dolgimi, pomirjujočimi frazami, celotna pesem pa je prežeta z melodičnim nihanjem, ki v počasnejšem delu spominja na ritmično gibanje zibelke, ob vstopu zbora pa dobi plesni karakter. *Željo* je navdihnila baročna cerkev sv. Antona. Gre za edino pesem v ciklu, ki jo je Elgar zapisal v štiridobnem metrumu in je tudi edina, v kateri se je približal duhovnemu, saj besedilo predstavlja molitev, izrečeno v cerkvi na zasneženi gori. Zadnji dve pesmi sta, tako kot prve tri, v tridobnem metrumu in pozornost preusmerjata z duhovnega na zemeljsko. Pesem *Na planini* poje o alpskem travniku in čustvih mladega snubca, ki se vzpenja po strmih gorah, da bi dosegel svojo ljubljeno. Osrednjo vlogo igra moški zbor, medtem ko ženski glasovi z melodičnimi okraski zvenijo kot odmev dekličinega klica z gora. Šele v zadnji kitici, ko snubec končno pride do svoje drage, se oba zbora združita. Navdih za pesem *Strelci* je Elgar našel v Murnauu, mestu, ki je zraslo okoli gradu iz 12. stoletja in zaslovelo s svojim letnim lovskim festivalom. V pesmi se lovci iz Murnaua ponosno vračajo domov z izplenom in tako se v živahnem vzdušju konča glasbeni potopis po bavarskem podežlju.

Klara Žnideršič

PVC 3

Pretežno
vokalni
cikel

Holger Speck

Foto: Patrick Siegrist

Holger Speck je umetniški vodja mednarodno priznanega in z grammyjem nominiranega Vokalnega ansambla Rastatt ter baročnega orkestra Les Favorites. Je profesor petja na Visoki šoli za glasbo v Karlsruheju in gostujoči predavatelj na brazilsko-nemškem glasbenem festivalu v Riu de Janeiru. Kot karizmatičen dirigent in pedagog ter poznavalec številnih glasbenih slogov je uveljavljen tudi v mednarodnem prostoru, v katerem navdušuje poslušalce z izostrenim čutom za zvočnost ter živimi in prepričljivimi izvedbami.

V zadnjih letih je dirigiral na znanih festivalih, kot so RheinVokal Jugozahodnonemškega radia, Heidelberška pomlad, Schwetzingenski festival in Glasbeni festival v Rheingauu, ter v mnogih evropskih glasbenih ustanovah, med drugim v Hamburški državni operi, Filharmoniji na Labi, Festivalski hiši v Baden-Badnu in Državnem gledališču v Karlsruheju. Nastopil je tudi na koncertih na gradu Wartburg v organizaciji Deutschlandfunks Kultur ter sodeloval s Simfoničnim orkestrom iz Mulhousa, Ensemble Resonanz iz Hamburga, Baročnim orkestrom iz Freiburga in Komornim orkestrom Cappella Istropolitana iz Bratislave. Poleg tega je z zborom Severnonemškega radia Hamburg in berlinsko Akademijo za staro glasbo izvedel *Božični oratorij* Johanna Sebastiana Bacha, v Hamburški državni operi in Festivalski hiši Baden-Baden pa je vodil jubilejno izvedbo baletne predstave Johna Neumeierja *Dona nobis pacem* z glasbo iz Bachove *Maše v h-molu*.

Speck je tesno povezan tudi z Zborom in Orkestrom Slovenske filharmonije, s katerima je med drugim že izvajal *Nemški rekviem* Johannesa Brahmsa in *Mašo v e-molu*, WAB 27 Antona Brucknerja. V Ljubljani je poleg tega sodeloval s Komornim zborom RTV Slovenija, s katerim je za zgoščenko *Iacobus Gallus* posnel delo *Missa ad imitationem Pater noster*, številne zgoščenske pa je posnel tudi za založbe Carus, Deutsche Grammophon in Capriccio ter zanje prejel odlične kritike v najuglednejših evropskih in ameriških revijah.

PVC 3

Pretežno
vokalni
cikel

Gioele Andreolli

Foto: Iztok Zupan

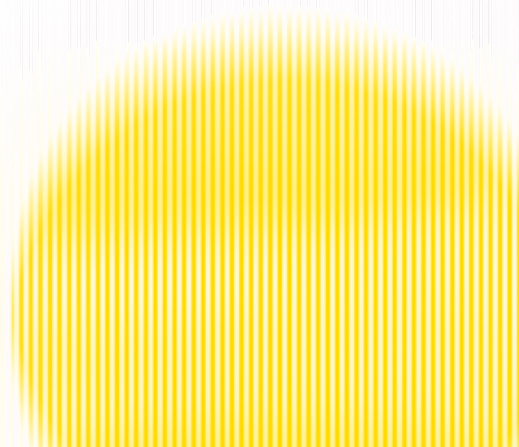
Gioele Andreolli je od marca 2023 zaposlen kot korepetitor Zbora Slovenske filharmonije.

Študij korepetiranja je z odliko končal v razredu Umberta Finazzija in Luigija Marzole na Konservatoriju za glasbo Giuseppe Verdi v Milanu ter obenem na Konservatoriju za glasbo F. A. Bonporti v Trentu v razredu Petre Grassi magistriral iz zborovskega dirigiranja. Kot korepetitor se je dodatno izobraževal na AMO (Accademia dei Mestieri) v Gledališču Carlo Coccia v Novari in na poletnih tečajih Akademije gledališča La Scala v Milanu.

Od leta 2019 je kot korepetitor sodeloval z Rossinijevim opernim festivalom v Pesaru, Mednarodnim tekmovanjem za mlade pevce Riccardo Zandonai, vokalnima ansambloma Continuum in UT Insieme Vocale Consonante, Regionalnim festivalom sakralne glasbe v Trentu in Bolzanu, Filharmoničnim orkestrom Settenovecento in Glasbeno akademijo Chigiana v Sieni ter imel priložnost delati z mednarodno uveljavljenimi dirigenti, kot so Trevor Pinnock, Stephen Layton, Federico Maria Sardelli, Adam Hickox, Joel Sandelson, Alessandro Bonato, Peter Dijkstra, Nele Erastus, Risto Joost, Lorenzo Donati, Kahi Solomnišvili, Grete Pedersen, Urša Lah in Margherita Colombo.

Od leta 2024 se kot korepetitor udeležuje tudi na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani.

Alina Kolomiets

Alina Kolomiets je akademska glasbenica in dirigentka. Svojo glasbeno pot je začela v Moskvi v Rusiji, po koncu študija na Gnesinski akademiji za glasbo pa je prišla v Slovenijo, kjer se je vpisala na Akademijo za glasbo Univerze v Ljubljani in v razredu Sebastjana Vrhovnika magistrirala na temo *Vsenočnega bdenja* Sergeja Rahmaninova.

Po študiju je sprva poučevala klavir na Glasbenem centru Edgar Willems v Ljubljani, trenutno pa uči glasbeno umetnost in zborovsko petje na Osnovni šoli Prežihovega Voranca v Ljubljani.

Kot korepetitorka in pevka že več let sodeluje z Mešanim pevskim zborom Glasbene matice Ljubljana, ki ga vodi Sebastjan Vrhovnik. Od avgusta letos je umetniška vodja in dirigentka Partizanskega pevskega zbora iz Ljubljane.

Hvala, ker nas podpirate.

Kitarist,
nagrajenec
razpisa Mladi upi.

Filip Aleksander Peršolja
kitarist

Zavod
Vse bo v redu

mladi-upi.si

Johannes Brahms

Izmenjujoča se pesem za ob plesu

Johann Wolfgang von Goethe; prevedla Anja Avbelj

Pridi, lepa, pridi z mano na ples,
ples pritiče prazničnemu dnevu.
Če nisi moj zaklad, lahko to postaneš,
če pa ne boš, bova vseeno plesala.
Pridi, lepa, pridi z mano na ples,
ples pritiče prazničnemu dnevu.

Brez tebe, ljuba, kaj bi bila praznovanja?
Brez tebe, mila, kaj bi bil ples?
Če ne bi bila moj zaklad, ne bi želel plesati,
Če ostaneš vedno, je življenje praznik.
Brez tebe, ljuba, kaj bi bila praznovanja?
Brez tebe, mila, kaj bi bil ples?

Naj le ljubijo, mi pa naj plešemo!
Hrepeneča ljubezen se plesu izogiba.
Veselo se vrtimo v krogu,
drugi pa tiho odhajajo v temačni gozd.
Naj le ljubijo, mi pa naj plešemo!
Hrepeneča ljubezen se plesu izogiba.

Naj se vrtijo, nas pa pusti, da hodimo svojo pot!
Hoja ljubezni je nebeški ples.
Amor, ki je blizu, sliši njihove posmehe,
maščuje se enkrat in kmalu spet.
Naj se vrtijo, nas pa pusti, da hodimo svojo pot!
Hoja ljubezni je nebeški ples.

Johannes Brahms

Nove ljubezenske pesmi

Georg Friedrich Daumer, Johann Wolfgang von Goethe; prevedla Anja Avbelj

I.

O srce, opusti misel na rešitev,
ko se podaš v ljubezni morje!
Saj tisoč čolnov plava
razbitih ob obali naokrog!

II.

Temne sence noči,
valov in vrtincev nevarnost!
Mar vas tisti, ki nežno
počivajo na varni zemlji,
sploh lahko razumejo?
Samo ta vas spozna,
ki ga po divjem morju
neurje po puščinji žene,
milje oddaljenega od obale.

III.

Na vsaki roki prste
sem imela prekrite s prstani,
ki mi jih je podaril moj brat
v svoji ljubeči naklonjenosti.
In enega za drugim
sem jih dala tistemu lepemu,
a nevrednemu mladeniču.

IV.

Vaše črne oči morajo le pomežikniti.
Palače padejo in mesta potonejo.
Kako bi lahko obstalo v takem vrvežu
moje srce, šibka hiša iz kart?

V.

Varuj, varuj svojega sina,
sosedu pred bolečino,
ker ga bom s črnimi očmi
očarala.

O, kako mi žari oko,
da bi zanetilo plamen!
Če mu duša ne vzplamti —
se bo vžgala tvoja hiša.

VI.

Rože mi je prinesla mati,
ker sem tako žalostna.
Prav ima, roža vene,
tako kot jaz bo odcvetela.

VII.

S planinskih vrhov val za valom
se zлива dež
in jaz bi ti tako z veseljem podarila
sto tisoč poljubov.

VIII.

Mehke trave v zavetju,
lepi, tihi kotički!
O, kako lahko se je umiriti
s predragim.

IX.

Na golem srcu čutim strup.
Ali dekle zmore,
ne da bi sledilo nežnemu nagnjenju
prehoditi vse življenje, prikrajšano za vse radosti?

X.

Sladko se poljubljam s tisto in ono
in postanem tih in bolan,
kajti večno, večno se vrača k tebi,
o Nonna, moja misel!

XI.

Vse, vse kot v veter
mi govoriš, ti laskavec!
Popolnoma izgubljena so
vsa tvoja prizadevanja, ti hinavec!
Drugi, ki jo želiš ujeti,
postavi svojo past!
Kajti ti si brezvesten tat,
ki hrepeni po vseh!

XII.

Črni gozd, tvoja senca je tako temna!
Ubogo srce, tvoje trpljenje te tako teži!
Kar ti je edino drago, stoji pred očmi,
večno je prepovedana združitev v ljubezni.

XIII.

Ne, ljubljeni, ne prihajaj tako blizu!
Ne glej tako goreče
v moj obraz!
Čeprav v prsih gori,
zaduši svojo strast,
da svet ne spozna,
kako se ljubiva.

XIV.

Oči kot plameni, temni lasje,
mladenič prijeten in drzen,
skrb se je zaradi tebe
naselila v moje ubogo srce!
Se lahko sončni žar preobrazi v led
ali v noč spreobrne dan?
Ali lahko vroče človeške prsi
dihajo brez ognjenega hrepenenja?
Ali je polje tako polno svetlobe,
da cvet ostane skrit v temi?
Ali je svet tako poln poželenja,
da srce v bolečini omaga?

XV.

Zdaj, ve muze, dovolj! Brez uspeha skušate opisati,
kako se trpljenje in sreča izmenjujeta v ljubečih
prsih.

Ran, ki jih je Amor zadal, ne morete pozdraviti,
a olajšanje, drage muze, pride edino od vas.

Federica Lo Pinto

MovEmentO

Jonathan Swift; prevedla Katarina Lenarčič

Zelo učen Američan, znanec iz Londona, mi je
zagotovil, da je zdrav, mlad in dobro dojen otrok
pri starosti enega leta izjemno okusna in hranljiva
jed – najsibo kuhan, pečen ali dušen, zato prav
nič ne dvomim, da bo odličen postrežen tako
v frikaseju kot raguju.

Federica Lo Pinto; prevedla Klara Žnideršič

Nič več temačnih, hladnih splavov,
ne umorjenih ali prodanih bastardov.
Naj meso rodi se, ne zavrže –
tako se po novem Božje usmiljenje kaže.
Pričakujoč Gospoda.

Percy Bysshe Shelley; prevedla Klara Žnideršič

Možje Anglije, dediči Slave,
junaki nenapisane zgodbe,
otroci ene mogočne Matere,
njen up in up drug drugega.

William Shakespeare; prevedel Matej Bor

Človek, oholi človek,
obdan z bežno veljavnostjo in prepričan,
da ve največ, o čemer ve najmanj –
svoji stekleni biti –,
pa se vam pred visokimi nebese
pači kot jezna opica, da gre
ubogim angelčkom na jok – da so
ljudje kot mi, bi od smeha pokali.

Percy Bysshe Shelley; prevedla Klara Žnideršič

Vstanite kot levi po spancu
v nepremagljivem številu,
otresite svoje verige na zemljo kot roso,
ki je v spanju padla na vas.
Mnogi ste – malo jih je.
Kaj je svoboda? – Sami veste,
kaj je suženjstvo, predobro.
Saj je že samo ime postalo
odmev vašega.

Z bavarških planin

Caroline Alice Roberts; prevod iz arhiva SF

I. Ples

Pridite in hitite na ples,
da veselo oči zažarijo,
hej, že poskakuje srce.
Pridite in zaplešite na veselo mero.
Zvrni bistro rjavo pivo, draga moja,
hoj, kakšni radostni zvoki.

Ljubica, pridi že, pohitiva,
naprej, naprej, ne izgublajva časa.
Z vsem srcem te ljubim,
pleši, pleši, pozabiva na vse,
obrne, zasukaj, zavrti se spet,
s svojo roko te držim.

Navzdol po poti se svetlikajo luči,
veseli obrazi, žareči od veselja,
naju pozdravljajo s pesmijo.
Po plesu je srce lažje,
svet in življenje postaneta svetlejša,
ko skupaj zapleševa!

II. Nezvesta ljubezen

Zdaj odmeva Pomladi sladki glas
veselo po svetu naokrog,
vse stvarstvo vabi k veselju.

Vse je veselo na polju,
cvetlice rastejo med travo
in razkazujejo cvetove: modre, rdeče in bele.

Ko iščem svojo zvesto drago,
škrjanček do onemoglosti prepeva,
da bi ji dal zasluženno slavo.

Ko se vzpenjam k njenim vratom,
oh, zagledam tam tekmeca!
Torej, zbogom, za vedno!

Vedno sem ti bil zvest,
nikdar te nisem jezil ali žalil, ljuba,
ti pa si mi nezvesta.

Zdaj sredi zelenih gozdov,
proč od okrutnih, posmehljivih oči
bom ostal, neljubljen, neviden.

III. Uspavanka

Spi, sinko moj, oh, sladko spi!
Ko te mati tvoja varuje,
te nič ne more prestrašiti in prizadeti.
O, spi, sinko moj.

V daljavi tam
harfa igra,
veseli ples
kliče nas.

Zaman igraš,
harfa ti!
Tu ostanem
ves dan.

Veselo
te varujem,
mirno
te opazujem.

Spi, sinko moj, oh, sladko spi!
Ko te mati tvoja varuje,
o, spi, sinko moj.

IV. Želja

Na višavah leži visok sneg,
pokrajina je potopljena v globok sen.
Tu pri Gospodovi hiši molimo,
vodi danes naše duše, Gospod.

Zasuj nas s svojo milostjo
kakor padajoči sneg.

Mirno bomo, kot s snegom pokrita zemlja,
počivali v Njegovi varujoči roki.
Priklonjeni čakamo Njegovo mogočno voljo:
vodi nas varno, Gospod.

V. Na planini

Ljubek zvonec odzvanja v bližini,
tako sladek je njegov zvok.
Ljubo dekle poznam,
ki ima glas tako poln in zaobljen.

Z soncem oblita planina sije,
odeta v cvetove detelje;
Tam biva moja deklica
in tam sem srečal svojo ljubezen.

Tam cel dan lahko
neustrašno letajo lastovice
in ti, deklica draga,
vidiš hitro skakati gamse.

Ne morem tu več ostati,
ne morem ždeti v dolini.
Na planino moram iti
in poiskati svojo deklico drago.

Že slišim klic gora
in tja v višino moram,
saj vem, da moj juhej
draga deklica kmalu zasliši.

Vriskajoč prihajam torej,
ljubica moja zlatolasa.
Ljubim te, deklica draga,
ne, ne podi me proč!

VI. Strelci

Pridite z gora,
pridite iz dolin,
poglejte, kako se zbiramo
in družno korakamo!

Puško na rame zavihti,
smodnik in naboje prinesi.
Z možatim duhom in srcem
opravljamo svoje delo.

Čisto naj bo danes oko,
mirna naj ostane sleherna roka,
da v tekmi naši
bomo zmagovalci.

Oster je pok. Konec!
Izgubljena je priložnost, ali dobljena,
je bilo v sredini?
Hura! Zadetek!

Sonce se potaplja in ozarja zahod,
vrhov se dotika s škrlatnim žarom;
sence polnijo doline z mirom,
ko zvezde spokojno zrejo navzdol.

Zmagovito se tedaj vračamo
z nagrado proti domu,
po sladkih tratah, polnih pokošenega sena,
se razlega naša pesem.

SMS 3

Same
mogočne
skladbe

Slovenska
filharmonija

Alexander Gadjević

**11. in 12. december 2025
ob 19.30**

**Cankarjev dom
Gallusova dvorana**

Zgodba z vzhodne strani

Orkester Slovenske filharmonije
Kahi Solomnišvili dirigent
Alexander Gadjević klavir
Račvelj | Rahmaninov | Čajkovski

Slovenska
filharmonija

Johann Sebastian Bach
**Božični
oratorij**

**18. in 19. december 2025
ob 19.30**

**Slovenska filharmonija
Dvorana Marjana Kozine**

**Zbor in Orkester
Slovenske filharmonije**

Stephen Layton
dirigent

Neža Vasle
sopran

Ana Potočnik
alt

Martin Logar
tenor

Martin Kozjek
bariton

www.filharmonija.si

Slovenska
filharmonija

Novoletni koncert

Orkester Slovenske filharmonije

1. januar 2026

ob 18.00

Bas Wiegers
dirigent

Jeroen Berwaerts
trobenta

***Stölzel, Haydn, Čajkovski,
Prokofjev, Ligeti, Brel***

www.cd-cc.si
www.filharmonija.si

Gallusova dvorana

 cankarjev dom

generalni pokrovitelj
koncertne sezone 2025/26

Pokrovitelj in donatorja azijskega gostovanja:

generalna pokroviteljica
azijskega gostovanja

Pokrovitelj:

Donatorja:

Partner:

Medijski pokrovitelji:

Koncertni list Slovenske filharmonije
Pretežno vokalni cikel – PVC 3

Izdala: Slovenska filharmonija

Direktor Slovenske filharmonije in
umetniški vodja OSF: Matej Šarc

Umetniški vodja ZSF: Sebastijan Vrhovnik

Avtorica spremne besede: Klara Žnideršič

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

Oblikovanje: Arih Dinamik, d. o. o.

Prelom: Vlado Trifkovič

Ljubljana, december 2025

Če želite prejemati redna e-obvestila
o programu Slovenske filharmonije,
sporočite svoj e-naslov na
info@filharmonija.si.

Slovenska filharmonija –
Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Redakcija koncertnega lista je bila končana
4. decembra 2025.

ISSN 2350-5117

**Slovenska
filharmonija**

www.filharmonija.si

**Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije**

Kongresni trg 10

1000 Ljubljana

T +386 1 2410 800

E info@filharmonija.si

www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je
Vlada Republike Slovenije. Dejavnost Slovenske
filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.